

krajevnih skupnosti, kjer se bodo oblikovale nove občine?

Rakitna

Peter Kovačič
– predsednik
sveta
KS RAKITNA

»Mislim, da je bila odločitev Rakitničanov v odkolu korektno upoštevana. Želimo si predvsem to, da bi bili pred samim referendumom znani vsi vidiki financiranja novih občin.«

Zakaj se na Rakitni odločamo za svojo občino, radi bi, da bi dobila naziv gorske občine? Rakitna predstavlja specifični naravni ambient, ki prinaša posebne pogoje življenja in se razlikuje od dolinskega sveta. Ker gre za specifičnost naj poudarim, da pri nas ni industrije, niti večjih obrtnih obratov. Vse kar imamo, imamo lepo neokrnjeno naravo, ves svoj razvoj zato vidimo v zdraviliškem turizmu in turizmu ter rekreaciji nasploh. Drugi razlog pa je v tem, da na območju naš KS in v nas samih močno živita solidarnost in samopomoč. To smo dokazali z akcijami (uredili smo 7 km krajevnih poti z lastnimi sredstvi), v zadnjih letih pa smo sofinancirali telefonijo z več kot polovico denarja, v celoti z lastnimi sredstvi kabelski sistem, nekaj sredstev smo primaknili za ureditev centra, razen vodovoda, smo praktično sami zgradili vso infrastrukturo, tako, da nam ostaja kot odprt problem le še kanalizacija. Prav tako nimamo velikih skrbki kako bo v zdrževanjem komunalnih naprav, ker vedno lahko računamo na solidarnost. Na Rakitni imamo podružnično šolo, v sosednjem Preserju osmletko, zdravstveno varstvo pa nameravamo urediti v sklopu zdravilišča. Poleg proračunskega sredstev pa se nam kot vir obeta prispevek od številnih vikendov in če bomo samostojna občina, bomo bolj tenkučno obvladovali posege v prostor, kar sedaj ni bilo možno.«

Rob

Janez Škrabec
– predsednik sveta
KS ROB

»Po pravici povedano, bi bili najraje v sedanji viškorudniški občini. Naši ljudje so se nanjo navadili. Vendar posebnega izbora pri odločjanju nismo imeli. Sami smo za svojo samostojno občino premajhni in nimamo pogovov. Sicer pa tako ali tako geografsko nagibamo k Velikim Laščam, kamor nas večje tako solstvo, zdravstvo, združevanje v kmetijsko zadrugo. Seveda pa nas vseeno navdaja bojanjen, da bo za razvoj kraja sodelovanje v novi občini slabše, predvsem kar se tiče kompletne infrastrukture. Pripombi na referendumsko območje nimamo.«

Pijava Gorica

Peter Pal
– predsednik
sveta
KS PIJAVA GORICA

»Na Pijavi Gorici smo na zboru krajanov pustili odprte vse opcije – od samostojne občine, občine skupaj s Škofljico in slednji kot jo določa odklop. Možnost, da se pride do avtentične volje ljudi, izražene na zborih krajanov, nudi tretji sklep Državnega zabora. V njem naj bi bilo pojasnjeno, kam se bo priključilo referendumsko območje v primeru, če se ljudje izrečejo proti samostojni občini. Odločitev o tem je nedvomno odvisna od izgradnje vodo-voda, ki poteka že od leta 1987. Vsekakor gre za štiri naselja s 500 objekti, ki so dejansko brez tekoče vode. V okviru sedanja občine smo dosegli prvo prioritetno, bojanjen pa je, ali bomo to isto prednost ohranili v novi občini ob predvidenem večinskem načinu odločanja. Ob tem, da so posamezni zazidali otoki v Smrjenju z lastnimi sredstvi zgradili sekundarno vodovodno omrežje, kar je posamezni objekt še vedno 3000 DEM, se gradnja primarnega vodovoda zaradi preoblikovanja lokalne samouprave nikakor ne bi smela ustaviti. Če k temu dodamo še do polovice saniran pijavski stari vodovod, je vsakomur lahko jasno, da je odločitev zelo odgovorna. Gre za zagotovitev 200–300 milijonov tolarjev. Od zagotovitev glede ureditve vodo-voda, je v času do referendumu vsekakor odvisno, kako bodo prebivalci izrazili svojo voljo 22. maja!«

Turjak

**Milan Zelnik – predsednik sveta
KS TURJAK**

»Odlok upošteva našo voljo. Tako smo se na zboru krajanov tudi odločili. Velika večina krajanov je bila za referendumsko območje Velike Lašče, nekaj pa jih je bilo tudi za Škofljico. Sicer pa bi najraje ostali pod sedanjo viškorudniško občino. Ker pa to ni mogoče, je odločitev takšna kot je. Imam občutek, da so nas prej izkorisčali nerazviti, sedaj pa nas bodo razviti. Postavlja se vprašanje, ali bomo v takšni novi občini zmogli realizirati tako veliko investicijo kot je velikolaški vodovod.«

Sicer pa mislim, da bo potrebno v novi občini, kjer se med seboj kar poznamo, pripraviti predvsem takšen statut, ki bo omogočal enakopravno zastopanstvo vseh krajev v občinskem svetu. In, če bodo v občinskem svetu pametni ljudje, potem se bo dalo delati.«

Velike Lašče

Manfred Deterding
– predsednik
skupščine
KS VELIKE LAŠČE

»Po odkolu se bomo tri sedanje KS – Velike Lašče, Rob in Turjak, združile v eno referendumsko območje in verjetno tudi v novo občino Velike Lašče, Torej v takšno občino, kot smo jo že imeli pred letom 1959. Pripombi na to nimamo, saj je odločitev v skladu z odločitvijo na zboru krajanov. Ta je bil dobro pripravljen, poskrbeli smo tudi za razlagalce. Udeležili pa se ga je 5,2 odstotka občanov. Naj povem, da so prvi pogovori o takšnem združevanju stekli pravzaprav že pred dvema letoma.«

Moram pa poudariti, da je ta odločitev za naš kraj skrajno odgovoren in negotov korak. V matični občini Vič-Rudnik se je kljub težki ekonomski situaciji v zadnjih letih ogromno naredilo na našem območju.

Slabosti ali prednosti naše nove občine pa se bodo pokazale tako, ko bo Državni zbor na predlog vlade sprejet zakon o financiranju novih občin. Mislimo, da bodo nove občine bolj profesionalno organizirane sedajne krajevne skupnosti.

Vztrajali pa bomo, da bomo imeli pri nas izpostavne državne upravnih organov in s tem približano reševanje teh zadev občanom. Se to, želja pretežne večine krajanov pa je tudi ta, da se vključimo v bodoči upravni okraj Ljubljana okolica.«

Škofljica

Jože Jurkovič
predsednik sveta
KS ŠKOFLJICA

Škofljčani smo se odočili za novo občino predvsem zato, ker nam je bila ta možnost dana, čeprav polovica sko. Zdi se nam delo v komisiji Državnega zabora za lokalno samoupravo neodgovorno, saj namesto, da bi nam nalič liter čistega vina, so nam ga samo dva decilitra, tako, za pokusu pač. Vsi, ki smo sedaj vključeni v to referendumsko območje, imamo pa svoje probleme. Tako že Želimljani nismo imeli nobenih predhodnih dogovorov, na zboru krajanov na Škofljici smo se odločili za referendumsko območje, ki obsegajo samo našo sedanjo KS. Pri tem se seveda nismo obremenjevali s tem, kaj bo, če bo referendumsko območje večje. Tako je ob sedaj predlaganem odklopu drugače. Škoda, da se o tem vse sedanje krajevne skupnosti nismo pogovarjale. Ali je to sedaj optimalna rešitev nove občine ne vem, ljudje bodo o tem odločali in odločil bo referendum. To je smisel samouprave kot tudi to, da bomo v prihodnje odgovorne skrbeli za svoj razvoj in predvsem za razmah drobnega gospodarstva in bolj čisto okolje.«

Želimlje

Peter Sket
predsednik sveta
KS ŽELIMLJE

»Ne vem kako naj komentiram te odločitve, saj pravzaprav ne vemo, kaj bo preobrazba prinesla. Če pogledam svojo krajevno skupnost, lahko rečem, da sedaj v okviru viškorudniške občine smo vsaj kaj dobili, predvsem, ko je šlo za reševanje komunalnih problemov.«

Zdaj pa smo pravzaprav pesimisti, ker ne vemo, kaj bomo lahko v prihodnje dobili, razen, seveda, če bomo deležni sredstev, ki nam jih bo morebiti namenila država in le-ta bo radodarna samo do velikih centrov.«

Kar pa se tiče svobodnega odklopanja na referendumu bi rekel to, da če je najprej slabo, je težko vnaprej. Tudi na našem zboru krajanov se prisotne dileme. Nekaj starejših krajanov se je nagibalo k povezavi z Igom, precej več pa nas vidi boljšo povezavo s Škofljico. In kot sem rekel, odločili bomo na referendumu.«

Sentišče

Peter Keršič
– predstavnik
vaškega odbora
ŠENTIŠČE

»Krajani bodoče občine Šentijoščo želimo, da se nam zagotovi pravica, da bomo na svojem območju živeli povezani med seboj, ker edinole takšen način življenja omogoča zagotovljenost in preživetje prebivalcev teh krajev. To, da smo gospodarsko pa tudi sicer sposobni upravljati, pa smo dokazali v mnogih težjih pogojih, predvsem v povojnem obdobju borbe za obstoj. Zato krajanji od samostojne občine Šentijoščo pričakujemo, da bodo naši kraji še bolj zaživeli in zapeli v vsej svoji veličini. V prihodnosti stopamo odločno in z veliko mero optimizmom, ker želimo, da bo nova podoba države zares oblikovana po meri ljudi. Z odločitvijo Državnega zabora se strinjam, saj referendumsko območje Šentijoščo opredeljuje voljo našega zabora karajanov. Preprčani smo tudi, da po kriterijih Državnega zabora naši kraji izpolnjujejo zahtevane kriterije, kar pomeni, da bomo lahko samostojna občina.«

Financiranje občine

Zakon o lokalni samoupravi opredeljuje načelna izhodišča za sistem financiranja v občinah. Predvidevania so sredstva iz lastnih virov, sredstev države in iz naslova zadolževanja.

Lastni viri občine so davki in druge dajatve in dohodki od njenega premoženja.

Za financiranje lokalnih zadev pripadajo občini davek od premoženja, na dediščine in darila, davek na dobitke od iger na srčo, na promet nepremičnin in drugi davki, določeni z zakonom. Predhodno navedene davke lahko predpišejo občine pod pogoji, ki jih bo določil zakon.

Občini pripada za financiranje tudi dohodnina, vendar bo odstopek dohodnine, ki bo pripadal občinam, določil Državni zbor. Višina dohodnine v tem trenutku Državni zbor še ne more določiti, ker še ni sprejet zakona o upravi, po spremembi katerega bo znano, koliko nalog iz pristojnosti občin bo prevzela država in s tem povezan delež dohodnine.

Zakon določa, da država zagotavlja občinam finančno izravnavo v takšni višini, da bo javna poraba na prebivalca v vsaki občini dosegla v poprečju najmanj 90 odstotkov poprečne porabe na prebivalca v občinah v R Sloveniji. Tudi višina tega vira financiranja še ni znana, ker bo poprečno porabo na prebivalca v občinah v R Sloveniji možno določiti šele po tem, ko bo znano, kakšen delež nalog ostane novonastalom občinam.

Koliko dohodnine bo pripadalo občini za financiranje nalog?

Približno oceno, koliko dohodnine bo pripadalo bodoči občini, je možno podati le, če izhajamo iz bilanca javne porabe občin za leto 1993, ki se uporablja za izračun za leto 1994. Glede na višino nalog, ki se bodo v tem času prenesle na državno raven, se bo zmanjšal obseg občin na dediščinah. Po spremembi zakona o upravi bo delež dohodnine, ki bo pripadal občini možno natančno izračunati in bo odvisen od nalog, ki bodo še ostale na občinski ravni.

Pri delitvenem ključu razpoložljivih sredstev za javno porabo občin, med novo oblikovanje, se bo upoštevalo podatke o dohodnini. V R Sloveniji razpolaga republiška uprava za javne prihodke s podatki o odmerjeni in vplačani dohodnini za leto 1992 po krajevnih skupnosti. Te podatki se bo upoštevalo pri razdelitveni bilanci, vendar ob predpostavki, da se dohodnina še prazni v višini 40% v občinske proračune.

Višina tega prihodka bo v posamezni občini odvisna od števila zavezanec, ki so to dohodnino v letu 1992 plačevali. Ker dohodnina pomeni globalno največji prihodek v okviru določenega obsega javne porabe, odraža dejansko ekonomsko moč posamezne občine.

Primer: če bo KS Polhogradec občina, ki bo imela 2572 prebivalcev, je od tega 1495 davčnih zavezanec. V letu 1992 so vplačali 28.980.000,00 SIT dohodnine. Po delitvenem ključu iz leta 1993 bi občini pripadalo 47,6 milijonov dohodnine in 5,1 milijonov ostalih prihodkov, ki se stejejo v obseg javne porabe. Z 8 milijonov finančne izravnave bi dosegla 60.727.000,00 SIT obsega javne porabe.

Preračun porabe na prebivalca v primerjavi s poprečno porabo na prebivalca v R Sloveniji v krajevni skupnosti pokaže, da je nova občina Polhogradec pod republiškim poprečjem, ki znaša 27.692,00 tolarjev, (v občini 23.672,00 SIT). Po določbi zakona o lokalni samoupravi ji je potreben zagotoviti vsaj 90% poprečne porabe na prebivalca, ker znaša 24.943,00 SIT.

Zato mora država zagotoviti dodatna sredstva za izenačitev na 90% poprečne porabe, s čemer bi prejeli še dodatnih 3.386.000,00 SIT. Torej bi bodoča občina Polhogradec razpolagala s 64.153.000,00 sredstvi, ampak ob predpostavki, da v tem trenutku še nobena nalog ni prenesena na državno raven.

Kako bo država zagotovila občini finančno izravnavo v takšni višini, da bo javna poraba na prebivalca v vsaki občini dosegla v poprečju najmanj 90% poprečne porabe na prebivalca v občinah v R Sloveniji (52. člen zakona o lokalni samoupravi)?

Če vzamemo za osnovno občino Šentijoščo bilenco za leto 1993 in jo razporedimo glede na prenose nalog, ki se bodo izvršili tekom leta 1994, bo potreben določen zadeve z občinske bilance odstevati in pričevati k državni bilanci in ustrezno temu zmanjšati občinske prihodke in s tem finančno izravnavo. Poprečna poraba na prebivalca za leto 1993 je 27.692,00 tolarjev, 90% od tega je 24.923,00 tolarjev. Če bi glede na oceno, da sedanje občine opravljajo 70 – 80% državnih nalog, toliko sedanjih nalog prevzela država in bi novi občini ostalo približno 30 – 35% nalog, bi to pomenilo, da ostane samo še 8.100,00 tolarjev poprečne porabe na prebivalca, od tega pa se lahko izračuna še 90% poprečne porabe na prebivalca. To pa pomeni relativno znatno manjša sredstva v slovenskem prostoru, ki bodo na razpolago za financiranje občin.

Na kakšen način bo država občini zagotovila takojšnje in redno financiranje po drugem odstavku 95. člena zakona o lokalni samoupravi?

95. člen je Ustavno sodišče sicer razveljavilo, vendar samo prvi odstavek, drugi odstavek, ki je ostal v veljavi. S to določbo je mišljeno zagotavljanje zagonskih stroškov novim občinam. Zagonski stroški pa so samo tisti stroški, ki so najbolj nujni za delovanje nove lokalne skupnosti. V zakonu o državnem proračunu je predvidena posebna postavka v višini 440 ali 450 milijonov za novonastale občine. Kriterije za delitve teh sredstev bo pripravila Vladna služba za lokalno samoupravo. Gre samo za pokritje minimalnih stroškov, ker bi se v letu 1994 nove občine financirale še v okviru občinske proračunov na nivoju sedanja občine.

(Povzetvo iz uvdova in